

1982 JAN 23

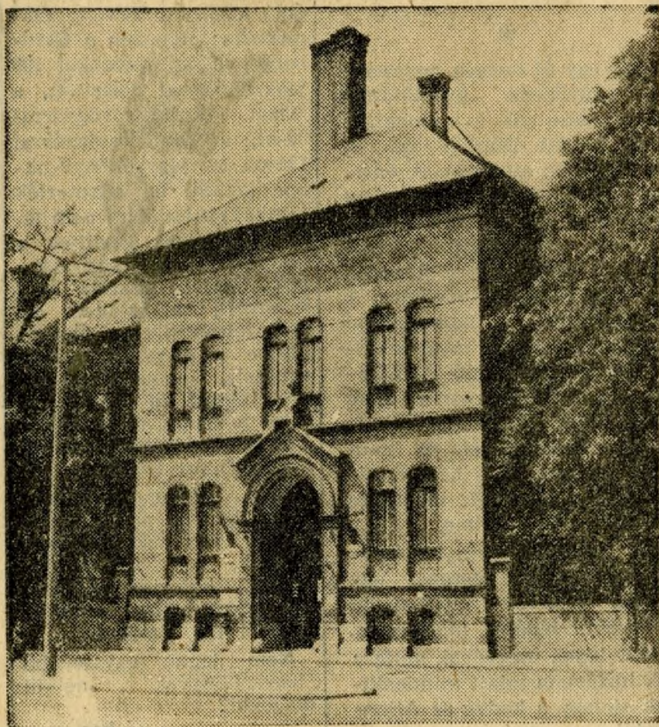
Textilélet

EPIZÓDOK A MARGIT KÓRHÁZ TÖRTÉNETÉBŐL

244 **A háború és az újjászületés időszaka**

RÉSZLET A DR. PINTÉR ENDRE KANDIDÁTUS, SEBÉSZFŐORVOS ÉS DR. SÁRDI LÁSZLÓ ADJUNKTUS MUNKÁJA ALAPJÁN KÉSZÜLT ELŐADÁSBÓL.

II. rész

Az 1937-ben felavatott Margit kórház bejárata

Az 1940-es évek elején a kórház helyzete romlott. Az ágyszámot 164-re emelték, 1941-ben Óbuda lakossága 66 529. A központi ágynyilvántartó nagyon szigorú volt. A kórház naponta 8, 12 és 18 óra-
 kor köteles volt jelenteni az üres ágyak számát. Az ágykihasználás így az átlagon felüli, és mindig magasabb volt 90 százaléknál.

1937-ben a Budapesti Napló kemény hangú cikkében követelte, hogy fel kell fejleszteni, ki kell bővíteni, sőt — idézem — „világszínvonalra” kell emelni a Margit Kórházat.

1941-ben történt is némi előrelépés. Gazdaságilag a kórház önállóvá vált. Megnőtt a vezető főorvos szerepe: vezette nemcsak a kórház egyik osztályát, hanem az egész intézetben ellenőrizte a gyógyító munkát. A betegforgalom nőtt, együtt a járóbetegekkel. Ezek száma például 1941-ben elérte a hétézetet.

1944 szeptemberében az intézet hivatalosan katonai kórház lett. A frontvonal már Budapest közelében húzódozott, és egyre jobban hallatszott az ágyúszó. Hosszan beszélhetnék, mint élő tanú, az akkori tragikus eseményekről. Az egész épület sebészet, fő feladata a háborús sérültek ellátása. Akut

sebészeti és súlyosabb belgyógyászati betegek felvételét is engedélyezték.

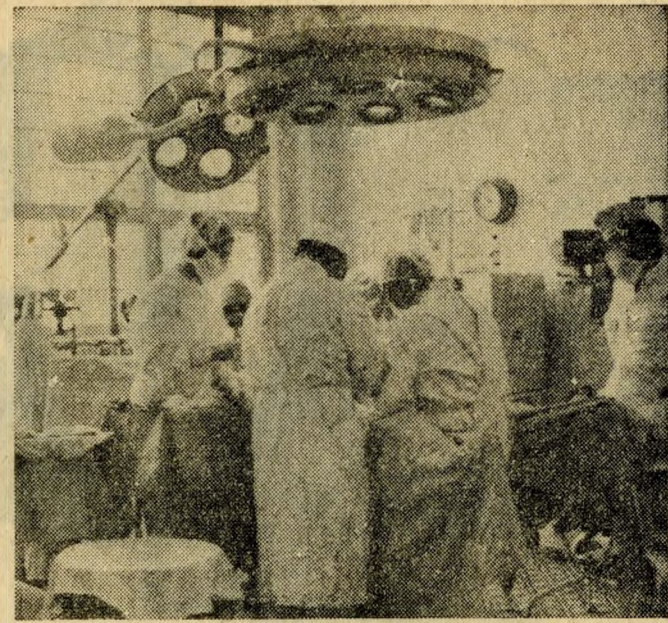
A kórház vezetője Guszich Aurél sebészstanár. Néhány Erdélyből ide került sebészen kívül egy-két fiatal orvos, körorvosok és nagy számú medikus gyűlt össze. En is közöttük voltam. A szovjet csapatok 1944 szilveszter éjszakáján, ellenállás nélkül vették be a kórházat, jóllehet a Schmidt-kastély még heteken át erős német erődítmény volt. A kórház pincéjében Benedek Margit műtősnő visszaemlékezése szerint 232 ember fogadta a felszabadítókat. Körülbelül 190. beteg, a többi katona, üldözött, kórházi dolgozó volt.

1945 januárjának első napjaiban ez a csoport három egységben három egymás utáni éjszaka — szovjet katonai segítséggel — áttelepült a külső Bécsi út oldalán épült fehérítőgyár pincéjébe. Itt, a pincekórházban 150-200 fekvőbeteget láttunk el, és sok elsősegélyt nyújtottunk — közöttük számtalan szovjet katonának. Az egység vezetője a korán elhunyt Pataki Pál volt. Rajta és Villax László kezdő nőgyógyászton kívül orvostanhallgatók segítettek a munkában, Molnár Klára, Kéhli István és Pálfi Ernő. Velünk volt hat-hét világi nővér és két nagyszerű, hivatásának élő műtősnő, Benedek Margit és Mauzer Emma. Mindkettőjüktől akkor is, később is sokat tanultam. Petróleumlámpa fényénél dolgoztunk, vizünk szűkösen, élelmünk viszont kellő mennyiségben volt. A kórház magával

vitte élelmiszer-állományának nagy részét, és a szovjet hadsereg is segítette a folyamatos üzemeltetést. Villax László nem egy esetben szovjet katonai kíséretében ment a környékre szülést levezetni. A kórház 1945. március 15-én költözött vissza. A háborús épületkárok súlyosak voltak. Az északi szárny tetőszerkezete beomlott, a keleti, de főleg a kastély felé eső nyugati oldal belövésekkel volt tele. Ablak, ajtó nem maradt épségben. A helyreállító munka a kerületi Nemzeti Bizottság akkori elnökének, Bujtás Mihálynak a ve-

zetésével azonnal megindult. Oszuczky mérnök irányításával a kórház dolgozói, kerületünk önkéntesei dolgoztak leírhatatlan lelkesedéssel, rohammunkában és nagyon éhesen. Ebben és nem kevésbé a széthordott, ellopott műszerek, kórház-felszerelések visszaszerzésében újra elévülhetetlen érdemeket szerzett Benedek Margit műtősnő. Sem a Városháza, sem pedig a János kórház segítséget nem adott. A helyzetet súlyosbította, hogy a kórháznak nem volt vezetője.

(Folytatjuk)

Korszerű műtő

(Fotó: Antal)